

Den 13. juni 2024
FVM 361

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 142/2011 for så vidt angår krav til import af brugt madolie (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 142/2011 for så vidt angår krav til import til EU af brugt madolie fra tredjelande uden for EU (komitésag). Forslaget gør det muligt at importere brugt madolie, der er defineret som kategori 3 køkken- og madaffald i forordningen om animalske biprodukter, fordi animalsk indhold i brugt madolie ikke kan udelukkes. Tidligere har der ikke været harmoniserede regler i EU for import af brugt madolie, og Danmark har ikke sat nationale bestemmelser herfor. Forslaget er dog afgrænset til, at brugt madolie kun kan importeres til fremstilling af biodiesel og fornyelige brændstoffer, til oliekemiske formål samt til forbrænding. Forslaget vurderes ikke til at have væsentlige økonomiske konsekvenser for hverken erhvervet eller staten. Forslaget vurderes generelt at kunne have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og resten af EU. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 25.-26. juni 2024. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 142/2011 for så vidt angår krav til import af brugt madolie til EU.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 41, stk. 3 og artikel 42, stk. 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter).

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for tre måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig

med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Sagen forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 25.-26. juni 2024.

Formål og indhold

Forslaget vedrører ændringer af forordning (EU) nr. 142/2011 for så vidt angår krav til import til EU af brugt madolie fra lande uden for EU (tredjelande). Forordning (EU) 142/2011 er Kommissionens gennemførelsesforordning til forordning (EU) nr. 1069/2009 om animalske biprodukter.

Forslaget gør det muligt at importere brugt madolie (f.eks. fritureolie), som er defineret som køkken- og madaffald og indplaceret i kategori 3 (lavest risiko) i forordningen om animalske biprodukter. Da animalsk indhold ikke kan udelukkes, betragtes det som et animalsk biprodukt. Tidligere har der ikke været harmoniserede regler i EU for import af brugt madolie fra tredjelande. Forslaget er afgrænset til, at brugt madolie kun kan importeres til fremstilling af biodiesel og fornyelige brændstoffer, til oliekemiske formål samt til forbrænding.

Ud over at opstille krav til typen af anlæg eller virksomheder, som den brugte madolie kan importeres til, stiller forslaget endvidere krav til, at senderne ledsages af en erklæring fra importøren og skal anmeldes til grænsekontrol ved ankomst til EU. Alle sendinger af brugt madolie fra tredjelande skal ifølge forslaget kontrolleres af myndighederne ved grænsen til EU. Myndighederne skal herefter plomber forsendelsen, hvis sendingen godkendes til indførsel. Modtagervirksomheden skal kunne dokumentere, at de har modtaget og brudt myndighedsforseglingen. Dette for at sikre, at sendingen når frem til det godkendte bestemmelsessted i EU. Denne ”overvågede transport” er harmoniseret i EU og bruges ligeledes ved import fra tredjelande af andre typer af animalske biprodukter for bl.a. at sikre, at disse ikke ender i foderkæden.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er ikke særskilt dansk lovgivning for import af brugt madolie.

Danmark har efter vejledning fra Kommissionen tilladt import fra UK af såkaldte fedtderivater fra fremstilling af biodiesel (glycerin/glycerol), hvor brugt madolie har været råvaren. Disse fedtderivater importeres til Danmark til fremstilling af biogas og blev også indført fra UK før Brexit.

Da forslaget kun omfatter importen af selve den brugte madolie (og ikke afledte produkter herfra), får det ikke betydning for den danske import af glycerin/glycerol fra UK. Hvis denne import skal harmoniseres i EU, kræver det en anden ændring af Kommissionens forordning (EU) nr. 142/2011.

Konsekvenser

Vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser og skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Da forslaget giver erhvervet en ny mulighed for import af brugt madolie, vurderes det ikke at have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser for de danske virksomheder, der vælger at benytte sig af muligheden. Indtil nu har der ikke været harmoniserede regler i EU for import af brugt madolie fra tredjelande, og derfor har det været muligt for EU-lande at indføre nationale bestemmelser. Det er derfor muligt, at danske virksomheder har importeret produktet via andre grænsekontrolsteder i EU, hvor det efter nationale regler i det pågældende land har været tilladt. Herefter kan produktet være solgt videre til Danmark.

Fødevarestyrelsen har ikke modtaget informationer fra erhvervet om, hvorvidt virksomheder i Danmark ønsker at importere denne type af animalske biprodukter, herunder informationer om antallet af eventuelle sendinger. Det er på den baggrund ikke muligt at forudse, af hvilke ruter en eventuel import af brugt madolie vil ske, herunder om grænsekontrollen skal ske i Danmark, eller om den vil finde sted i andre EU-lande. På den baggrund skønnes forslaget at kunne have begrænsede statsfinansielle konsekvenser, da den grænsekontrol Fødevarestyrelsen foretager, muligvis påvirkes. Det er dog kendte procedurer, og grænsekontrollen er gebyrbelagt efter gældende EU-regler. Fødevarestyrelsen vurderer derfor, at den danske grænsekontrol forholdsvist let kan tilpasses, såfremt behovet opstår.

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet import af brugt madolie som animalsk biprodukt i dag ikke er reguleret i EU. Der vil derfor komme en kontrol med produktet, som ikke nødvendigvis er der i dag.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende høringssvar:

Dansk Erhverv påpeger, at brugen af anden generations biomasse, herunder brugt madolie, er en nøglekomponent til at dekarbonisere luft-, hav- og vejtransport ift. nuværende EU-politikker og industriforpligtelser. Dansk Erhverv påpeger, at sporbarheden af brugt madolie er afgørende for at sikre reelle reduktioner fra affaldsprodukter og for at forebygge skader på miljøet og klimaet. Det ønskes derfor, at værdikædecertificering implementeres sammen med en biomassecertificeringsordning svarende til den nuværende implementeret igennem direktivet om vedvarende energi. Dansk Erhverv påpeger, at kontrollen med oprindelsen af importerede brugte madolier er minimal i øjeblikket. Dette gør det vanskeligt at spore produktets reelle effekt og dets overensstemmelse med definitionerne for anden generation biomasse. Dansk Erhverv påpeger yderligere, at der bør være en klar definition af, hvornår madolier betragtes som "brugte" samt krav, der forhindrer ubrugt/ren madolie i at komme på markedet.

Fødevarestyrelsen bemærker hertil, at brugt madolie er defineret i forslaget som køkken- og madaffald og er indplaceret i kategori 3 (laveste risiko) i forordningen om animalske biprodukter. Madolien betragtes som et animalsk biprodukt, da et animalsk indhold ikke kan udelukkes.

Forslaget til ændringer i forordningen (EU) nr. 142/2011 om animalske biprodukter vedrører kun import af brugt madolie fra tredjelande. Ubrugt eller ren madolie er typisk af vegetabilsk oprindelse og er dermed ikke underlagt reglerne for animalske biprodukter. Sporbarheden af brugt madolie fra tredjelande sikres gennem en overvåget transport fra grænsekontrolstederne til det godkendte bestemmelsessted i EU.

Endelig bemærker Fødevarestyrelsen, at de omtalte certificeringsordninger (værdikædecertificering eller biomassecertificering) ikke er en del af regelsættet for animalske biprodukter, og reguleres dermed ikke i forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at der sikres harmoniserede regler, og at erhvervet får mulighed for at importere brugt madolie fra tredjelande til brug i bl.a. fremstilling af alternative brændstoffer. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.